

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

424. Quæ pœnæ directæ in eos, qui dignitates, vel Canonicatus, aut præbendas in Cathedralibus, aut Collegiatis obtinentes sine legitima facultate absunt, seu non resident.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

interpretationes. *Garc. n. 454.* quem leges utiliter, ubi & in *seq. numeris*, ubi tractat, qualiter tertia illa pars fructuum singularum præbendarum, Canonicatum &c. separanda & in distributiones convertenda, & quid circa hæc observandum.

3. Quod verò dictum in prima responsione, portionem absentium spectare ad Ecclesiam, ita procedit, ut si ex patrimonio, & bonis Ecclesiæ, cui ministratur, dentur redditus & distributiones istis ministris, nulla facta divisione reddituum inter ipsam Ecclesiam, & ejus ministros recidat seu spectet hæc portio absentium ad hæc massam seu patrimonium Ecclesiæ indivisum. Si verò patrimonium Ecclesiasticum divisum est in duas partes, quarum una sit Ecclesiæ ad ejus fabricam, ornamenta, aliæque necessaria, altera ad ministrorum victum, & mercedem destinata, qualis est, & dicitur mensa capitularis, portio absentium cedit in hoc commune patrimonium ipsorum ministrorum, & manet in ipsa mensa capituli, & massa communi, ex qua dantur hujusmodi distributiones dividenda inter omnes residentes pro suis præbendis, & rata temporis residentia *Garc. n. 447.* citans *Covar. c. 13. n. 7.* *Jo. Guttier qq. can. l. i. c. 1. n. 107.* & fufam Rotæ decisionem.

4. Respondeo tertio: idem dicendum de dictis fructibus, nimirum, quod, dum in Ecclesia non sunt præbendæ distinctæ, nec est facta dicta divisio reddituum inter Ecclesiam & ejus ministros, sed dantur præbendæ & redditus, assignatæ cuilibet certâ portione, fructus à non residentibus amissos pertinere ad ipsam Ecclesiam: si verò est massa communis beneficiatorum distincta à patrimonio Ecclesiæ seu fabricæ, inter residentes pro eorum præbendis dividenda, portio fructuum amissa ab absentibus, manet in dicta massa communi. Quod si autem præbendæ realiter sunt distinctæ, ita ut qualibet sit domina suæ dotis, fructus dicti amissi applicandi sunt fabricæ Ecclesiæ, quatenus eget, vel alteri loco pio pro Ordinarii arbitrio. *Garc. n. 449. & 450.* citans eisdem *Covar. & Guttier.* Neque his obstant declarationes quædam S. Congregationis apud *Garc. n. 432.* absolute dicentes; distributiones malè perceptas, vel alias amissas esse restituendas fabricæ, quatenus eget, alteri loco pio, cum intelligantur de distributionibus malè per eum perceptis, qui fuit habitus pro præsentibus à capitulo, vel cui ea remissa, adeoque bene dicitur non obvenire illas capitulo, sed fabricæ; cum capitulum dando perperam illam licentiam abessendi, hoc facto sibi præjudicavit. *Garc. n. 452.* Ubi tamen aliqui capitularium non consenserunt in talem licentiam datam, non videtur præjudicatum his non consentientibus, sed solum majori parti consentientium, ut *Garc. n. 456.* videtur etiam dictum præjudicium intelligendum respectu distributionum ac fructuum jam traditorum ei, cui licentia vel remissio facta est; si enim nondum soluti sunt illi, potest & debet capitulum negare, & impedire solutionem, non obstante datâ licentiâ & factâ remissione à toto capitulo; nec videtur posse fabrica Ecclesiæ, alteri locus pius ad huc prætereundum jus ad illos; cum nondum sint ei cum effectu traditi. *Garc. n. 457.* salvâ tamen mente S. Congregationis, quam sic interpretatur, & cui hæc ipsam suam interpretationem submittit; dumque eadem declarationes dicunt, tales non residentes privandos fructibus, & hos applicandos Ecclesiæ, loquuntur de iis fructibus, quos tales absentes ratione præbendæ & residentia fecerunt, aut

fecerunt suos; non verò de iis, quos non residendo amiserunt, seu non fecerunt suos; quoad hos enim non est opus privatione. *Garc. n. 453. & 454.*

Quæstio 423. Pro clausula materia de distributionibus, num ea securè transmittantur ad heredes, ut alia bona patrimonialia clericorum?

Respondeo affirmative de iis distributionibus quotidianis massæ grossæ, ut vocant, quæ quotidie, vel etiam in fine anni, vel statis temporibus fieri solent, quæque debentur ratione servitii & interessentia; in effectu enim non sunt fructus, neque emolumenta beneficii, sed purum salarium, & merx laboris; dum verò obveniunt ratione solius Canonice, utpote surrogatæ in locum præbendæ, loquendum de iis quoad hoc punctum, uti de fructibus beneficii *C. de Luca de benef. d. 100. n. 13.*

Quæstio 424. Qua pœna decreta in eos, qui dignitates vel Canonicatus, præbendas aut portiones, in Ecclesiis Cathedralibus aut Collegiatis obtinentes sine legitima facultate absunt, seu non resident?

1. **R**espondeo: in *Trid. sess. 24. c. 12.* sic statui: *Primo anno* privetur unusquisque dimidiâ parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentia fecerit suos. *Quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit; crescente verò contumacia, contra eos juxta SS. Canonum constitutiones procedatur &c.* quæ exstant in *tit. de cler. non resid.* nempe si tales perseverent in absentia, privandi sunt etiâ beneficiis, ut habet S. Congregatio ad *cir. c. 12.* & tenent *Parisi. Gomez. &c.* apud *Garc. Vide etiam hanc in rem duas constitutiones Pii IV. & Urbani VIII.* quas refert *Fagn. in c. ult. de cler. non resid. n. 11. & seq.* circa quæ notanda sunt sequentia.

2. *Primo* iisdem pœnis teneri Canonicos, qui majori officio sunt adstricti, quam de quo in dicto decreto statuitur. *Garc. cit. c. 2. num. 144.* juxta S. Congregat. declarat.

3. *Secundo*, quod tales, etiam moniti, non possint hodieum statim privari, sed primo anno, & primâ vice solum privandi sunt dimidiâ parte fructuum, quos fecerunt suos, *Garc. n. 140.*

4. *Tertio*, ad prædictam pœnam privationis fructuum non esse opus monitione, nec etiam intimatione, ut deserviant, juxta dictum decretum Trident. sed si abfuerint ultra tres menses, esse citandos, ad allegandum, quare non debeant puniri secundum hoc decretum; ita S. Congregatio apud *Garc. n. 145.*

5. *Quarto*, bonum judicem arbitrari oportere, quanto tempore debeat ultra tempus permissum absentes expectare, antequam contra eos pœnas exequatur: eadem, sacra Congregatio *ibid.*

6. *Quinto*, pœnam istam non posse remitti ab Episcopo, cum non possit dispensare contra Concilium. *Garc. n. 149.* citans *Navar. consil. 3. de cler. non resid.* posse tamen ab eo ante sententiam ex causâ minui, vel augeri. *Garc. num. 150.* juxta declarat. S. Congregationis & *Tiraq. de pœnis in præfat. à n. 16.*

7. *Sexto*, Episcopum peccatum, si absque iusta causâ dissimularit talem absentem punire. *Garc. n. 151.* *Navar. loc. cit. n. 2.*

8. *Septimo*, quod si tamen Episcopus taceat, & dissimulet, & non privet, non teneri absente illos, quos aliàs fecit suos, restituere in foro conscientia; cum

nemo

homo teneatur solvere poenam, praesertim non impositam ipso jure, sed imponendam per sententiam, donec condemnetur a iudice: jam vero talis est dicta poena, ut patet ex *id. privetur*, quod non operatur ipso jure, sed per sententiam, *Garc. num. 152. juxta Tiracq. & Rotam in una Cauriensi fructuum coram Orano decimo Aprilis 1592.* Atque ita in genere, humano solum jure residentiam exigente, sententia hominis exigitur, cum nullibi decisum sit ipso jure privationem incurrere, nisi forte aliud suadeat fundatio, cujus tenor est attendendus, tradit *Lott. l. 3. q. 27. n. 44. ubi etiam n. 45. ait: non posse Episcopum statuere, ut incurratur haec poena privationis ipso jure, citatque pro hoc Botta. de Synodo Ep. p. 3. a. 1. n. 70. & 71.*

9. Octavo, quod si Canonicatus vel praebenda nullos haberet fructus in absentia, sed omnes residendo lucriferent, tunc, qui nunquam resedisset, pro primo & secundo anno, & sic non haberet tunc, seu non fecisset fructus ullos suos, quibus privari posset, puniendum esse poena arbitraria, cum nulla sit determinata, citra tamen privationem beneficium. *Garc. n. 153.*

10. Nono, quod ut quis praedictorum privetur beneficio ob non residentiam, debere prius procedere trinam monitionem per edictum publicum in Ecclesia cum competente termino, & post ultimum edictum expectari per sex menses, ut alioqui nulla sit privatio. *Garc. n. 154. juxta plures declarationes sacrae Congregationis, quas fuse ibidem & num. seq. recitat. Quod ipsum tamen intelligendum, quando nescitur ubi absens sit, vel commode personaliter citari nequit; debet enim alias personaliter citari seu moneri; non tamen requiritur trina monitio, sed sufficit una etiam extra judicialis, *Garc. n. 155.**

11. Decimo, quoad alias poenas praeter privationem non videtur esse opus trinam citationem per edictum, sed sufficere unam peremptoriam. *Garc. n. 160. Vide dicta superius ex Lott. de poenis curatorum non residentium.*

12. Undecimo, tradit *Pax Jordan. l. 10. tit. 40. n. 123.* quod priusquam procedatur contra tales (et si contrarium forte dicendum de Parochis, & curatis privandis ob non residentiam) ad privationem requiritur citationem solennem, & privationem solennem seu juridicam, et si dicat verum esse, quod monitio etiam extrajudicialis cum praefixione termini competentis ad residendum sufficere possit pro citatione, ut dicit docere *Barbosam de canon. c. 20. num. 19. &c.*

13. Duodecimo, appellationem a sententia privatoria beneficiorum ob non residentiam esse prohibitam juxta *c. relatum. c. conquerente & c. ex tua. de clericis non resident.* & *Trident. sess. 24. c. 12.* & ad solum esse tum devolutivum concedi; idque verum esse, quando sententia privatoria fuit rite resequente lata, alioquin permittitur ad utrumque effectum, *Pax Jordanus n. 122. (& Lotter. supra de curatis quoad hoc punctum)* dicens sic liquere ex decisione sacrae Congregationis, quam antecederet citaret.

14. Denique quod in iis, in quibus residentia praecisa non requiritur, sed solum causativa, utcumque praetendatur absentia diuturna & divagatio, si hoc praetextu quisquam privetur, quando cumque revertitur, illum in suum beneficium restitui. *Lott. num. 119. citans Felinum in cap. quoniam frequenter num. 23. & dicens id recte probari ex dispositione*

P. Leuren. Fori Benef. Pars I,

textus cap. cum ad hoc. de clericis non resid. Multoque fortius id militare in casu evulgatae mortis, si mox per exhibitionem personae constaret de vita. *Lotter. loc. cit. n. 120. citans Mohedam de probat. decis. 1. per totam.*

PARAGRAPHVS II.

De aliis obligationibus Parochorum.

Quaestio 425. Qualiter Parochus obligetur administrare parochianis suis Sacramenta?

1. **R**espondeo primo in genere, obligari illum ad hoc ex officio, adeoque ex justitia; cum obligetur vi officii, oves pascere, adeoque ordinaria media salutis praebere, qualia sunt Sacramenta. *Suar. in 3. p. d. 44. s. 2. n. 1. & s. 3. n. 7.* Et licet rigorose non obligetur omnia media utilia ad subditorum arbitrium iis praebere (foret enim hoc opus intolerabile) non tamen etiam solum tenetur ad ministrandum necessaria; quia id esset magnum detrimentum fidelium, & contra debitum pastoris munus; sed tenetur ministrare ordinaria remedia, quae Christus pro omnibus fidelibus reliquit, quae sunt in ordinario usu Ecclesiae; dum opportuno tempore & rationabiliter petuntur. *Suar. loc. cit.* Similiter ex justitia, & non ex sola charitate, teneri ad id illos parochos, qui sine stipendio ex sola charitate & obedientia hoc munus suscipiunt, tenet *Suar. loc. cit.* ed quod subditi habeant proprium jus exigendi & petendi ab illis; cum illi esse non debeant peioris conditionis quam reliqui fideles, ut non habeant jus respectu alicujus pastoris proximi. Unde tales, dum hoc munus suscipiunt, totam illam obligationem in se suscipiant, quae in aliis futura fuisset; & licet a subditis non recipiant materiale stipendium, recipiant tamen reverentiam & obedientiam, interceditque inter eos tacitum quoddam pactum, ratione cujus ex justitia teneantur ministrare Sacramenta; alantur etiam ad hoc munus ab ipsa religione, vel summo Pontifice committente illis curam suam.

2. Unde jam peccabunt parochi graviter, ubi notabiliter in hoc deficerent, negligendo aut negando ministrare suis Sacramenta sine justa causa frequenter & diu, etiam intra gravem necessitatem. Non tamen peccarent mortaliter, si semel iterumque negarent petenti rationabiliter v.g. confiteri aut communicare; nisi forte subditus premeretur gravi aliqua tentatione aut difficultate, vel longum iter ingressurus esset: vel quia tempus est jubilaei: aut certe modo dilatio non sit nimia. *Suar. de poenit. d. 32. s. 1. n. 5. Jo. Sanch. in select. d. 47. n. 10. alique apud Barbos. de off. & pot. paroch. p. 2. c. 19. n. 8. Quin & tenetur graviter ex justitia, etiam cum periculo vitae suae in gravi necessitate administrare suis Sacramenta. D. Th. 2. 2. q. 185. a. 5. Vasq. in opus. de benef. c. 4. s. 2. a. 1. dub. 2. nu. 135. Barbos. de paroch. c. 17. n. 12. &c.* cum cui ex officio incumbit cura salutis alienae, teneatur eam procurare cum periculo vitae suae, seu dando animam suam pro ovibus suis. *Barbos. loc. cit. citans Valent. Filliuc, Suar. Palao, Trullench. &c.*